

Sotsiaalministri 08.2020

käskkirjaga nr .....

"Sotsiaalministri 28. mai 2019. a käskkirja nr 43 "Sotsiaalse rehabilitatsiooni pakkumine töövõimereformi sihtrühmale ning raske ja sügava puudega 0–15-aastastele lastele" muutmise" kinnitatud toetuse andmise tingimused "Sotsiaalse rehabilitatsiooni pakkumine töövõimereformi sihtrühmale ning raske ja sügava puudega 0–15-aastastele lastele"

Lisa 1
Vorm A

Toetuse andmise tingimuste tegevuste detailne kirjeldus perioodil 01.01.2020–31.12.2021

1. Tegevus 2.1 „Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamine tööealistele“

Tööealiste sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus on mõeldud eelkõige inimestele, kellel esineb korraga mitu puudest põhjustatud raskust. Rehabilitatsiooni eesmärk on õpetada ja arendada inimese igapäevaelu oskusi, suurendada tema osalust ühiskonnaelus ja arendada töövõime taastamise eeldusi. Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus loob võimalused, et inimene saaks tööturule suunduda või tööhõives jätkata.

Selleks, et parandada hõives osalemist toetavate meetmete (eelkõige sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse) kättesaadavust, suunatakse TAT-ga täiendavaid vahendeid nimetatud teenuse pakkumiseks. Selle tulemusena saavad isikud tarbida teenuseid suuremas mahus, samuti lühenevad teenuse saamise ooteajad.

Tegevuse 2.1 raames osutatakse tööealistele järgmisi rehabilitatsiooniteenuseid:

- tegevusterapeudi teenus;
- loovterapeudi teenus;
- sotsiaaltöötaja teenus;
- psühholoogi teenus;
- eripedagoogi teenus;
- logopeedi teenus;
- füsioterapeudi teenus;
- kogemusnõustaja teenus;
- pere- või eriarsti konsulteeriv teenus;
- õe konsulteeriv teenus.

Rehabilitatsiooniteenuse korraldus

Teenuse osutamine toimub Sotsiaalkindlustusameti juba välja töötatud ja rakendatud korra kohaselt. Tööealistele suunatud sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamise korraldust on detailselt kirjeldatud Sotsiaalkindlustusameti kodulehel.¹

---

¹ <http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/puue-ja-hoolekanne/sotsiaalne-rehabilitatsioon#Sotsiaalse%20rehabilitatsiooni%20teenus%20t%C3%B6%20ealistele%20inimesele>

Kokkuvõtlikult: rehabilitatsiooniteenuse raames hinnatakse isiku rehabilitatsiooniteenuse vajadust, nõustatakse isikut ja selgitatakse talle rehabilitatsiooniteenuse eesmärgid ja võimalusi. Teenuse saamise käigus juhendatakse isikut, kuidas planeeritud tegevusi paremini ellu viia.

Vastavalt isiku vajadusele osutatakse rehabilitatsiooniteenuseid kas individuaalselt, grupis või tema perele. Vajaduse korral tehakse vahehindamisi ja hinnatakse rehabilitatsiooniprotsessi tulemuslikkust.

Sihtrühm

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse sihtrühm on isik, kes vastab järgmistele kriteeriumitele:

- 1) kes on tööeline (alates 16. eluaastast kuni vanaduspensionieani);
- 2) kellel ei ole tuvastatud sügav puue puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 tähenduses;
- 3) kes ei ole jäänud riikliku pensionikindlustuse seaduse §-s 9 sätestatud ennetähtaegsele vanaduspensionile;
- 4) kes ei saa päästeteenistuse seaduse §-s 19 sätestatud vanaduspensioniooni ootel oleva päästeteenistuja toetust;
- 5) kellele ei osutata tööalase rehabilitatsiooni teenust.

Käesoleva TAT raames osutatakse sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust keskmise ja raske puudega tööalistele isikutele.

Tabel 1. Tegevuse 2.1 „Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamine tööalistele“ ajakava

Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
Tööalistele sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamine vastavalt kliendi puudele	01.01.2019–31.12.2022	01.01.2020–31.12.2021

Tabel 2. Tegevusega 2.1 „Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamine tööalistele“ seotud näitajad

Näitaja	Näitaja nimetus	2020	2021	Sihttase kumulatiivne (2023)
Väljundinäitaja	Vähenenud töövõimega inimesed, kes on saanud töövõimereformi vahendusel teenuseid	2840	2556	11215
Tulemusnäitaja	Töötavad vähenenud töövõimega inimesed, kes on säilitanud oma töökoha 12 kuu möödumisel alates töövõimereformi vahendusel teenuste saamisest	85%	85%	85%
Tulemusnäitaja	Mittetöötavad vähenenud töövõimega inimesed, kes on liikunud hõivesse 12 kuu möödumisel alates töövõimereformi vahendusel teenuste saamisest	8%	8%	8%

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust osutatakse tööelistele nii individuaalselt kui grupis, välja arvatud pere- või eriarsti teenus, mida osutatakse ainult individuaalselt. Ülaltoodud teenuste täpsem sisu on esitatud sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määruse nr 66 „Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse raames osutatavate teenuste loetelu ja hinna ning ülevõetava tasu maksimaalse suuruse ühes aastas ja arvestamise korra, söidu- ja majutuskulude maksimaalse maksumuse õigustatud isiku ja õigustatud isiku saatja kohta ühes kalendriaastas ning hüvitamise tingimused ja korra ning rehabilitatsiooniprogrammi hindamiskriteeriumide kehtestamine“ lisas 1.²

2. Tegevus 2.2 „Raske ja sügava puudega 0–15-aastastele lastele sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamine“

Kavandatud tegevus on suunatud nii raske ja sügava puudega kuni 15-aastastele lastele kui ka nende hooldajatele.

Raske ja sügava puudega 0–15-aastastele lastele sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamise eesmärk on toetada lapse eakohast arengut ja toimetulekut, soodustada haridusasutuses õppimist ning suhtlemist oma eakaaslastega. Tegevusega parandatakse raske ja sügava puudega 0–15-aastastele lastele sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavust, kuna TAT panustab täiendavate ressurssidega, millega tagatakse igasse maakonda sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutaja.

Tegevuse 2.2 raames osutatakse raske ja sügava puudega 0–15-aastastele lastele järgmisi rehabilitatsiooniteenuseid:

- tegevusterapeudi teenus;
- loovterapeudi teenus;
- sotsiaaltöötaja teenus;
- psühholoogi teenus;
- eripedagoogi teenus;
- logopeedi teenus;
- füsioterapeudi teenus;
- kogemusnõustaja teenus;
- pere- või eriarsti konsulteeriv teenus;
- õe konsulteeriv teenus.

Rehabilitatsiooniteenuse korraldus

Teenuse osutamine toimub Sotsiaalkindlustusameti juba välja töötatud ja rakendatud korra kohaselt. Raske ja sügava puudega 0–15-aastastele lastele suunatud sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamise korraldust on detailselt kirjeldatud Sotsiaalkindlustusameti kodulehel.³

Kokkuvõtlikult on lapse ja hooldaja sammud sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse saamisel järgmised:

- 1) lapsel on eelnevalt määratud puude raskusaste;
- 2) hooldaja esitab Sotsiaalkindlustusametile rehabilitatsiooniteenuse taotluse;
- 3) Sotsiaalkindlustusamet väljastab suunamisotsuse;
- 4) laps võib olla teenuse järjekorras kuni üks aasta;

² http://www.riigiteataja.ee/aktiis/1291/2201/6023/SOM_m66_lisa1.pdf

³ <http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/et/puue-ja-hoolekanne/sotsiaalne-rehabilitatsioon#Sotsiaalse%20rehabilitatsiooni%20teenus%20lapsele>

- 5) järjekorra saabumisel saadab Sotsiaalkindlustusamet hooldajale teate, et võib pöörduda teenuseosutaja poole;
- 6) hooldaja pöördub sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutaja poole ja lepib kokku teenuse saamise aja;
- 7) laps saab teenust vastavalt rehabilitatsiooniplaanile;
- 8) teenuseosutaja koos hooldajaga hindab teenuse tulemuslikkust;
- 9) hooldaja annab teenuseosutajale kinnituse, milliseid teenuseid laps on saanud.

Sihtrühm

Raske ja sügava puudega 0–15-aastased lapsed.

Käesoleva TAT raames osutatakse sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust järgmiste puudeliikidega lastele:

- raske nägemispuue, psüühikahäire (v.a vaimupuue), vaimupuue;
- sügav kuulmispuue, liikumispuue, liitpuue, nägemispuue, psüühikahäire (v.a vaimupuue), vaimupuue, muu.

Tabel 1. Tegevuse 2.2 „Raske ja sügava puudega 0–15-aastastele lastele sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamine“ ajakava

Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
0–15-aastastele lastele sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavuse parandamine	01.01.2019–31.12.2022	01.01.2020–31.12.2021

Tabel 2. Tegevusega 2.2 „Raske ja sügava puudega 0–15-aastastele lastele sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamine“ seotud näitajad

Näitaja	Näitaja nimetus	2020	2021	Sihttase kumulatiivne (2023)
Väljundinäitaja	Raske ja sügava puudega 0–15-aastaste laste arv, kes on saanud sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust	2077	2235	8673

Raske ja sügava puudega 0–15-aastastele lastele osutatakse sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust nii individuaalselt kui grupis, välja arvatud pere- või eriarsti teenus, mida osutatakse ainult individuaalselt. Üalloodud teenuste täpsem sisu on esitatud sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määruse nr 66 „Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse raames osutatavate teenuste loetelu ja hinna ning ülevõetava tasu maksimaalse suuruse ühes aastas ja arvestamise korra, söidu- ja majutuskulude maksimaalse maksumuse õigustatud isiku ja õigustatud isiku saatja kohta ühes kalendriaastas ning hüvitamise tingimused ja korra ning rehabilitatsiooniprogrammi hindamiskriteeriumide kehtestamine“ lisa 1.⁴

⁴ http://www.riigiteataja.ee/aktiis/1291/2201/6023/SOM_m66_lisa1.pdf

3. Tegevus 2.3 „Raske ja sügava puudega 0–15-aastaste laste sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse arendamine ning hooldajatele suunatud tugi- ja teavitustegevuste elluviimine“

- **Raske ja sügava puudega 0–15-aastaste laste mobiilse sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse arendamine ja osutamine**

TAT arendustegevuse toel luuakse Eestis võimekus osutada mobiilset sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust lapse enda keskkonnas ning tagatakse teenuse kättesaadavus üle Eesti sellistele lastele, kelle elukoha kohaliku omavalitsuse üksuses puudub sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse korraldus. Mobiilse sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamise raames toimub hooldajate toetamine, nõustamine ja juhendamine ning uute oskuste õpetamine.

Alamtegevuse sisu

1. Rehabilitatsioonimeeskondade koolitus, sh mobiilse sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamine piirkondades, kus sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse kättesaadavus on ebapiisav (nt Hiiumaa, Läänemaa, Raplamaa, Valgamaa, Jõgevamaa, Järvamaa, Võrumaa, Põlvamaa, Ida-Virumaa).

Teema ja meetodid:

- juhtumipõhised avatud dialoogi metoodika alustel pere- ja võrgustikukoosolekud rehabiliteerimisel, mobiilsete meeskondade töökorraldus, rehabilitatsioonikohtumiste korraldamine ja juhendamistegevused, keeruliste olukordade lahendamine rehabilitatsiooni koostööprotsessis. Koolituse maht: 5 õppesessiooni (20 koolituspäeva, 8 tundi päev). Kaasatakse Suurbritannia ja Põhjamaade koolitajaid. Igal koolitussessioonil viib koolitust ja treeningut läbi vähemalt kaks koolitajat;
- töömeetodid: mobiilse sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamine sihtrühmale avatud dialoogi metoodikal – lühiloengud, intensiivsed praktilised tegevused (harjutused), laste perede kohtumissessioonide korraldamine, rollitegevused ja järjepidev juhtumipõhiste oskuste treenimine. (Välis)koolitajapoolne supervisioon ja mentorlus.

2. Tegevusuuringu tegemine

Uuring hõlmab:

- lastega peresid, kes saavad rehabiliteerivaid teenuseid oma kogukonnas TAT projekti raames teenust osutavatelt meeskondadelt;
- Eesmärk: teenuse tulemuslikkuse, rahuolu, korraldusega seotud vajaduste väljaselgitamine.

- teenust osutavate meeskondade tegevusega toimuvat uuringut: meeskondade tegevuse kaardistamine, avatud dialoogi põhimõtete ja meetodite rakendamine;
- Eesmärk: teenuse korralduse aspektide analüüs, oluliste komponentide kirjeldamine, nende tõhususe analüüs.

- juhendmaterjali koostamist (e-kogumik): avatud dialoogi meetodi ja põhimõtete ning kogukonnatöö (elukohas osutatava teenuse) korralduse ülevaadete koostamine, sh teadusartiklid, juhised, teenusekirjeldused, kogukonnatöö korralduse ja põhimõtete kirjeldused (juhend alustavale meeskonnale).

- **Infopäevad**

Infopäevade korraldamine hooldajatele sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse etappidest ja sisust, erinevate teenuste eesmärk ja tingimused.

- **Teavituskampania**

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse sisu ning raske ja sügava puudega laste TAT raames pakutavate arendus- ja tugiteenuste kasutamise kohta teavitusematerjalide (videojuhised, infolehed jne) väljatöötamine ja levitamine.

Sihtrühm

Raske ja sügava puudega 0–15-aastased lapsed ja nende hooldajad.

Tabel 1. Tegevuse 2.3 „Raske ja sügava puudega 0–15-aastaste laste sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse arendamine ning hooldajatele suunatud tugi- ja teavitustegevuste elluviimine“ ajakava

Jrk nr	Tegevus	Tegevuse üldajaraam	Tegevuse algus- ja lõppkuupäev kirjeldatud perioodil
1	Raske ja sügava puudega 0–15-aastaste laste mobiilse sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse arendamine ja osutamine	01.01.2019–31.12.2022	01.01.2020–31.12.2021
2	Infopäevade korraldamine hooldajatele	01.01.2019–31.12.2022	01.01.2020–31.12.2021
3	Teavitusematerjalide väljatöötamine ja levitamine	01.01.2019–31.12.2022	01.01.2020–31.12.2021

Tabel 2. Tegevusega 2.3 „Raske ja sügava puudega 0–15-aastaste laste sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse arendamine ning hooldajatele suunatud tugi- ja teavitustegevuste elluviimine“ seotud näitajad

Näitaja	Näitaja nimetus	2020	2021	Sihttase kumulatiivne (2023)
Väljundinäitaja	Mobiilse sotsiaalse rehabilitatsiooni arendamises ja osutamises osalevate meeskondade arv	0	4	4
	Raske ja sügava puudega 0–15-aastaste laste hooldajatele suunatud infopäevade arv	1	5	10
Väljundinäitaja	Hooldajate arv, kes on saanud vähemalt ühte puuetega laste tugiteenust ühe puudega lapse kohta	312	335	1301
Tulemusnäitaja	Osalejad, kes 6 kuud pärast lapsehoiu ja/või puuetega laste tugiteenuse saamise algust on tööturul	20%	20%	20%